

PRAKTISEREN

TOUWEN (1)

Aan boord van de treilers heeft altijd wel de wens bestaan eens te kunnen beschikken over verbeterde manieren om de korretouwen op te winden en de lengte ervan te kunnen meten gedurende de beoefening van de visserij. Vroeger scheen het dat de sterkste en de levensduur van de korretouwen aanzienlijk verminderde door merken doorheen de strengen te splitsen. Hetzelfde kan trouwens gezegd worden van het gewoon oprollen van de touwen. Wanneer strengen onder grote spanning bij het winden over mekaar komen te liggen, kunnen ze wel eens gesneden en verpletterd worden. Het ligt voor de hand, dat daardoor de levensduur niet verhoogd en dat verder allerhande ongelukken daarvan het gevolg kunnen zijn. Het slecht opwinden op de winches kan anderzijds nog tengevolge hebben, dat de wangen van de trommels beschadigd worden en ook dit kan leiden tot onaangename kosten.

De «Lebus techniek» bracht een goede oplossing voor het vraagstuk en meteen kon men beschikken over een korretouwmeter, waarvoor de omwentelingen van de trommels konden worden gebruikt. Tussen de beide trommels bestond als vaste waarde dezelfde oprolwijze. Aldus had men voor beide trommels hetzelfde aantal omwentelingen, of ook gedeelte van de omwenteling, en daardoor was het onvoorwaardelijk mogelijk de beide planken op dezelfde manier te vieren en aldus het net veilig vierkantig buiten te krijgen.

De uitgevierde lengte van de korretouwen zou nauwkeurig kunnen gemeten worden, indien de verminderde diameter van iedere laag zou kunnen gebouwd worden in een gekalibreerd stelsel, wat eigenlijk niet zo gemakkelijk is. Maar het eerste doel was natuurlijk het vermijden van het insplitsen van merken en de mogelijkheid in het wielhuis een meter te plaatsen, die zou aanduiden, hoeveel korretouw er juist gevierd was. Dergelijk stelsel berust helemaal op het Lebusstelsel die enige jaren geleden alleen maar op enkele hektreilers aan te treffen was. Sedertdien heeft het wel opgang gemaakt en in Engeland bestaan er nu een zeventigtal schepen met dergelijke installatie. Dit is nog altijd maar een gering gedeelte van de vloot.

TOUWEN (2)

De «Britse White Fish Authority» heeft dit allemaal nagegaan en een korretouwmeter ontworpen die nu aan het einde van de proeven toe is en op de markt verschijnt. Het nieuwe stelsel houdt eveneens rekening met de tekortkomingen van de vorige uitvinding, die gebruikt wordt op powerblokken, posten, en korretouwspanningsmeters als een middel om de lengte van de korretouwen te meten. Er ontstonden wel onnauwkeurigheden b.v. wanneer de korretouwen een diagonale ligging aannamen over de trommel, verminderde diameter tengevolge van de sleet en verlies van omwenteling als de korretouw zonder spanning valt, tengevolge van het stampen van het schip. Andere methoden werden verworpen op basis van de kostprijs en de onbetrouwbaarheid op zee.

Twee oplossingen hebben bewezen betrouwbaar te zijn, voor wat de nauwkeurigheid aangaat. De uiteindelijke juiststelling van de beide korretouwen kan gebeuren door het aanbrengen van merken op 600 of 1.000 vaam lengte. Er dient hier ook onmiddellijk aan toegevoegd, dat tegenwoordig verschillende soorten verf kunnen worden gebruikt om te merken waardoor dan meteen het gevaar van beschadiging van de korretouwen wegvalt, zoals dit het geval was met insplitsen van stukken touwwerk.

TOUWEN (3)

Er bestaan twee oplossingen voor het meten van het uitgelopen korretouw :

1) door het meten van een rol die de schijf draagt of de dubbelecel-meterrol. Op deze manier kan de juiste lengte in vaders of in meters worden aangeduid.

2) door het tellen van de omwentelingen van de trommels, wanneer een heel nauwkeurig windsysteem als de Lebus kan worden geïnstalleerd. De telmethode gebeurt dan door middel van elektronische apparatuur, t.z. gevoelige punten die reageren op metalen knoppen op de winchtrommel wanneer ze draait en dan kan meteen de uitgelopen touwlengte worden afgelezen in cijfers.

Dit stelsel kan natuurlijk de lengte niet aangeven in meters of in vaders daar de diameter van de trommel verandert naargelang het touw afrolt of opwindt. Maar, een zeer bruikbaar middel, is het aanwenden van een omzettingstabel die de omwenteling meteen aantoonst in vaders.

Proeven aan boord van treilers uitgerust met het Lebusstelsel en

die tot 600 vadem touw uitvieren, hebben aangetoond dat voor 90 procent van de tijd de tellingen van de trommelomwentelingen een «vierkante» nauwkeurigheid hadden van minder dan 9 voet, vergeleken met de merken op het touw. De meeste schippers vragen een nauwkeurigheid van een vadem tenminste bij de merken. Dit is dan 0,1 procent op 1.000 vadem. Maar is het in feite niet zo, dat de lengte van de korretouwen, het mogen nog staaldraden zijn, dermate rekbaar is en onderhevig aan de uitgeoefende trekking, dat zelfs wanneer de merken gelijkstaan, er toch nog een verschil kan zijn zodanig, dat het net toch niet helemaal vierkantig uitstaat ? Moeilijk te controleren inderdaad !

Het systeem door de White Fish vooropgezet, moet bekwaam zijn gewaar te worden of de trommels opwinden of vieren, zodat het juiste aantal eenheden opgeteld wordt op de teller. Dit wordt eenvoudig gedaan door een schakelaar die de teller aanzet tot optellen of aftrekken in overeenstemming met de richting die werd uitgekozen op de winch motorkontrolle.

TOUWEN (4)

Het systeem is evenwel nog altijd niet onfeilbaar. De trommelomwentelingsteller kan ophouden betrouwbaar te zijn als een enkel korretouw veel korter werd na het vieren of indien er een lengte helemaal verloren werd. Al kan de teller bij ieder trek op nul gezet worden, toch zou de diameter van de trommels daarna verschillen. Een zelfde vraagstuk komt vanzelfsprekend op de voorgrond met normale korretouwmerken.

Het stelsel maakt het evenwel zeker dat de stuurman aan de winch niet onbedachts een complete touwlengte op een kant uitviert zoals kan gebeuren met touwmerk en natuurlijk heeft de schipper een onderbroken blik op het aantal meter korretouw dat uitgevierd is eender wanneer en dit is in het bijzonder belangrijk bij het vissen met het pelagische net.

Een ander voordeel is, dat ingeval van vastslaan aan een wrak of in de stenen waardoor een touw viert er ogenblikkelijk kan gezien worden hoeveel meter er van de andere kant moet worden gevierd of gewonden om de boel weer vierkantig te krijgen.

PRAKTISCH

Bij de «White Fish Authority», het bekende zeevisserijvorsingsapparaat in Groot Britannië, zijn er grondige wijzigingen in voege getreden. Er werden meteen 3 verschillende groepen opgericht : 1) diepzee-korren; 2) kustvisserij; 3) Verhandeling, bewerking en verdeling.

Er werd eveneens een raadgevende groep opgericht die als taak heeft, de zeevisteelt in het oog te houden en daarvan ten dienste te staan.

Wat is het gevolg van deze verandering ? Heel belangrijk het feit, dat de nijverheid zelf beter vertegenwoordigd is, dan dit vroeger het geval was.

Voor wat het andere zeevisserij laboratorium-vorsen aangaat, werd eveneens een verbetering aangebracht door het stichten van een «Visserijvorsings- en Ontwikkelingsraad». Deze is dan bedrijvig met vertegenwoordigers van de nijverheid en de laboratoria met een enkele regeeringsgeleerde als raadgever.

De genomen beslissing kan evenwel gezien worden als een stap in de goede richting al wordt een groot gedeelte van de tijd nu door topvorsers gebruikt in allerhande komiteitsvergaderingen, dit in tegenstelling met het echte vorsingswerk- zij financieren het, ofwel zij controleren het !

Topvorsers moeten op het strand zijn of op zee om werkelijk doelmatig creatief te zijn ! We zullen echter binnen een zeker aantal jaren zien wat eigenlijk de nuttige gevolgen zullen zijn van de veranderingen die werden aangebracht in de vorm van praktische verbeteringen ten gebruik van de visserij.

Beslist de «machtspunten» hebben de topvorsers nodig om hun stof te leveren voor visserijonderzoek, want anders zou allemaal het geld verdwijnen in alle soorten van twijfelachtige ontwerpen die worden uitgevoerd door de niet-creatieve mensen !

Een der meest vreemde uitvindingen van de laatste negen jaar, die de visserijvorsing heeft beïnvloed, is de stichting van de «Natuurmilieuvorsingsraad». Zij moest enig werk overnemen van het oude «Departement van wetenschappen en Nijverheidsopzoekingen». Dit laatste organisme had een Oceanografisch en Visserij-komitee dat had te doen met de coördinatie van het onderzoek tussen alle verschillende instituten in alle havens en de universiteiten, voor wat vanzelfsprekend de zeevisserij aangaat... Dit is duidelijk uitgelopen op de huidige «White Fish Authority» die samen met de «Visserij Opsporings- en Ontwikkelingsraad» nu onder een nieuwe vorm bedrijvig zijn.

De nabije toekomst zal ons bewijzen dat Engeland haar zeevisserij-apparaat een nieuwe richting zal doen uitgaan. Men schijnt er in ieder geval helemaal toe besloten te zijn.